TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2017. gada 20. decembrī*

Apelācija – Valsts atbalsts – Ciparu televīzija – Atbalsts zemes ciparu televīzijas ieviešanai attālās un mazāk urbanizētās teritorijās – Subsīdija zemes ciparu televīzijas platformu operatoriem – Lēmums, ar kuru atbalsta pasākumi atzīti par daļēji nesaderīgiem ar iekšējo tirgu – Jēdziens "valsts atbalsts" – Priekšrocība – Pakalpojums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi – Definīcija – Dalībvalstu rīcības brīvība

Lieta C-81/16 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2016. gada 12. februārī iesniedza

Spānijas Karaliste, ko pārstāv *M. A. Sampol Pucurull*, *M. J. García-Valdecasas Dorrego* un *A. Rubio González*, pārstāvji,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībniece:

Eiropas Komisija, ko pārstāv *P. Němečková*, kā arī *É. Gippini Fournier* un *B. Stromsky*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši K. Vajda [*C. Vajda*], E. Juhāss [*E. Juhász*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente) un K. Likurgs [*C. Lycourgos*],

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2017. gada 7. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – spāņu.

Spriedums

1 Apelācijas sūdzībā Spānijas Karaliste lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2015. gada 26. novembra spriedumu Spānija/Komisija (T-461/13, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2015:891), ar kuru Vispārējā tiesa ir noraidījusi tās prasību atcelt Komisijas 2013. gada 19. jūnija Lēmumu 2014/489/ES par valsts atbalstu SA.28599 ((C 23/2010) (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009)), ko Spānijas Karaliste īstenojusi zemes ciparu televīzijas ieviešanai attālās un mazāk urbanizētās teritorijās (ārpus Kastīlijas-Lamančas) (OV 2014, L 217, 52. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums").

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

2 Prāvas pamatā esošos faktus Vispārējā tiesa ir izklāstījusi pārsūdzētā sprieduma 1.–22. punktā. Šīs tiesvedības vajadzībām tos var rezumēt šādi.

3 Šī lieta attiecas uz virkni pasākumu, ko Spānijas iestādes ir īstenojušas saistībā ar pāreju no analogās televīzijas apraides uz ciparu televīzijas apraidi visā Spānijas teritorijā, izņemot *Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha* (Kastīlijas-Lamančas autonomā kopiena, Spānija) (turpmāk tekstā – "attiecīgais pasākums").

4 Spānijas Karaliste ir izveidojusi tiesisko regulējumu nolūkā veicināt pārejas procesu no analogās televīzijas uz ciparu televīzijas apraidi, it īpaši izsludinot 2005. gada 14. jūnija *Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo* (Likums 10/2005, ar ko paredz steidzamus pasākumus, lai ieviestu zemes ciparu televīziju, liberalizētu kabeļtelevīziju un veicinātu plurālismu) (*BOE* Nr. 142, 2005. gada 15. jūnijs, 20562. lpp.) un 2005. gada 29. jūlija *Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre* (Karaļa dekrēts 944/2005, ar ko apstiprina Valsts tehnisko plānu zemes ciparu televīzijai) (*BOE* Nr. 181, 2005. gada 30. jūlijs, 27006. lpp.). Ar šo Karaļa dekrētu valsts privātajām un sabiedriskajām apraides organizācijām tika noteikts pienākums attiecīgi nodrošināt, lai 96 % un 98 % iedzīvotāju uztvertu zemes ciparu televīziju (ZCT).

5 Lai varētu veikt pāreju no analogās televīzijas uz ZCT televīziju, Spānijas iestādes sadalīja Spānijas teritoriju trīs atsevišķās zonās, kas attiecīgi dēvētas par "I zonu", "II zonu" un "III zonu". Šajā lietā runa ir par II zonu, kuru veido mazāk urbanizēti un attālāki reģioni un kurā dzīvo 2,5 % Spānijas iedzīvotāju. Komerciālu interešu trūkuma dēļ raidorganizācijas šajā zonā neveica investīcijas digitalizācijā, tāpēc tas pamudināja Spānijas iestādes ieviest publisku finansējumu.

6 2007. gada septembrī *Consejo de Ministros* (Ministru padome, Spānija) pieņēma valsts programmu par pāreju uz ZCT, kuras mērķis bija panākt, lai Spānijas iedzīvotājiem ZCT pakalpojumi tiktu nodrošināti tādā pašā mērā, kādā tiem 2007. gadā tika nodrošināts analogās televīzijas pārklājums, proti, 98 % iedzīvotāju un visiem vai gandrīz visiem Basku zemes, Katalonijas un Navarras autonomo kopienu (Spānija) iedzīvotājiem.

7 Lai varētu sasniegt noteikto ZCT pārklājuma mērķi, Spānijas iestādes paredzēja piešķirt valsts finansējumu, lai II zonā, konkrētāk, šajā zonā esošo autonomo kopienu reģionos, it īpaši atbalstītu zemes televīzijas digitalizācijas procesus.

8 2008. gada februārī *Ministerio de Industria, Turismo y Comercio* (Rūpniecības, tūrisma un tirdzniecības ministrija, Spānija) (turpmāk tekstā – "*MITC*") pieņēma lēmumu par telekomunikāciju infrastruktūras uzlabošanu un kritēriju noteikšanu, kā arī par finansējuma sadali darbībām, kas tiek veiktas informācijas sabiedrības attīstīšanai tā sauktā "Plan Avanza" ietvaros. Saskaņā ar šo lēmumu apstiprinātais budžets daļēji tika piešķirts televīzijas digitalizācijai II zonā.

9 Šī digitalizācija tika veikta laikā no 2008. gada jūlija līdz novembrim. Turpinājumā *MITC* nodeva līdzekļus autonomajām kopienām, kuras apņēmās no saviem budžeta resursiem segt pārējos izdevumus saistībā ar darījumu.

10 2008. gada oktobrī Spānijas Ministru padome nolēma piešķirt papildu līdzekļus, lai paplašinātu un pilnveidotu ZCT pārklājumu ciparu apraides ieviešanas projektu ietvaros, kuri bija jāīsteno 2009. gada pirmajā pusgadā.

11 Pēc tam autonomās kopienas uzsāka ZCT paplašināšanas procesu. Šajā nolūkā tās rīkoja publiskos iepirkumus vai uzticēja šo paplašināšanu privātiem uzņēmumiem. Dažos gadījumos autonomās kopienas lūdza pašvaldībām uzņemties ar paplašināšanu saistītos darbus.

12 2009. gada 18. maijā Komisija saņēma no *SES Astra SA* sūdzību par Spānijas Karalistes piešķirtu valsts atbalsta shēmu pārejai no analogās televīzijas uz ciparu televīziju II zonā. *SES Astra* ieskatā šī shēma esot ietvērusi nepaziņotu atbalstu, kas var radīt konkurences izkropļojumus starp zemes apraides un satelītapraides platformām.

13 2010. gada 29. septembra vēstulē Komisija informēja Spānijas Karalisti par lēmumu uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru par attiecīgo valsts atbalsta shēmu visā Spānijas teritorijā, izņemot Kastīlijas-Lamančas autonomo kopienu, proti, reģionu, kurā tika uzsākta neatkarīga procedūra.

14 Pēc tam Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, kura rezolutīvās daļas 1. pantā tika noteikts, ka valsts atbalsts, kas zemes televīzijas platformas operatoriem piešķirts zemes ciparu televīzijas tīkla ieviešanai, uzturēšanai un ekspluatācijai II zonā, ir īstenots, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, un ka šis atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu, izņemot atbalstu, kas piešķirts atbilstīgi tehnoloģiju neitralitātes principam. Minētā lēmuma rezolutīvās daļas 3. pantā tika noteikta šī nesaderīgā atbalsta atgūšana no ZCT operatoriem neatkarīgi no tā, vai šie operatori ir tiešie vai netiešie atbalsta saņēmēji.

15 Apstrīdētā lēmuma pamatojumā Komisija uzskatīja, pirmkārt, ka dažādie centrālajā līmenī pieņemtie instrumenti un nolīgumi, kas noslēgti starp *MITC* un autonomajām kopienām, veidojot atbalsta shēmas pamatu attiecībā uz ZCT paplašināšanu II zonā. Praksē autonomās kopienas esot piemērojušas Spānijas valdības vadlīnijas par ZCT paplašināšanu.

16 Otrkārt, Komisija konstatēja, ka attiecīgais pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Šajā ziņā Komisija it īpaši norādīja, ka Spānijas iestādes ir vienīgi iepazīstinājušas ar Basku zemes autonomās kopienas piemēru, lai tādējādi apgalvotu valsts atbalsta neesamību saskaņā ar nosacījumiem, kādus Tiesa noteikusi 2003. gada 24. jūlija spriedumā *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, turpmāk tekstā – "*Altmark* spriedums", EU:C:2003:415). Tomēr minētajā spriedumā ietvertais pirmais nosacījums (turpmāk tekstā – "pirmais *Altmark* nosacījums"), saskaņā ar kuru, pirmkārt, atbalsta saņēmējam uzņēmumam ir jābūt faktiski atbildīgam par sabiedrisko pakalpojumu saistību izpildi un, otrkārt, šīm saistībām ir jābūt skaidri definētām, pēc Komisijas domām, neesot bijis izpildīts. Turklāt bez garantijām par vismazākajām izmaksām minētās autonomās kopienas vispārējās interesēs neesot izpildīts arī ceturtais minētā sprieduma nosacījums (turpmāk tekstā – "ceturtais *Altmark* nosacījums").

17 Treškārt, Komisija atzina, ka attiecīgais pasākums nevar tikt uzskatīts par valsts atbalstu, kas ir saderīgs ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, neraugoties uz faktu, ka šis pasākums bija paredzēts, lai sasniegtu konkrēti definētu kopējo interešu mērķi, un ka pastāvēja konkrētā tirgus darbības traucējumi. Tās ieskatā, tā kā ar minēto pasākumu netika ievērots tehnoloģiskās neitralitātes princips, tas nebija samērīgs un nebija atbilstošs instruments bezmaksas kanālu pārklājuma nodrošināšanai II zonas rezidentiem.

18 Ceturtkārt, Komisija uzskatīja, ka, pietiekami precīzi nedefinējot zemes platformas ekspluatāciju kā sabiedrisko pakalpojumu, attiecīgais pasākums nevarēja tikt pamatots saskaņā ar LESD 106. panta 2. punktu.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

19 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2013. gada 30. augustā, Spānijas Karaliste cēla prasību, lūdzot atcelt apstrīdēto lēmumu.

20 Savas prasības pamatojumam Spānijas Karaliste izvirzīja piecus pamatus. Pirmais pamats tika atvedināts no LESD 107. panta 1. punkta pārkāpuma. Otrais pamats, kas bija izvirzīts pakārtoti, attiecās uz prezumētā attiecīgā atbalsta saderību ar iekšējo tirgu. Šis pamats tika atvedināts no LESD 106. panta 2. punktā un LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto atbalsta atļaušanas nosacījumu neievērošanas. Trešajā pamatā Spānijas Karaliste apgalvoja, ka ir noticis procesuālo normu pārkāpums. Ceturtais pamats, kas tika izvirzīts pakārtoti, attiecās uz prasību atgūt atbalstu un bija balstīts uz tiesiskās noteiktības, vienlīdzīgas attieksmes, samērīguma un subsidiaritātes principu pārkāpumiem. Piektajā pamatā Spānijas Karaliste apgalvoja, pakārtoti, ka neesot ievērotas pamattiesības uz informāciju saistībā ar atbalsta atgūšanu.

21 Pirmo pamatu Vispārējā tiesa noraidīja kā nepamatotu.

22 Šajā nolūkā Spānijas Karalistes argumentāciju par to, ka, ja saņēmējiem nav piešķirta ekonomiska priekšrocība, attiecīgais pasākums nevarot tikt kvalificēts par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē, Vispārējā tiesa noraidīja tāpēc, ka esot izpildīti 2003. gada 24. jūlija spriedumā *Altmark* (C-280/00, EU:C:2003:415) paredzētie nosacījumi.

23 Runājot par pirmo *Altmark* nosacījumu, kas attiecas uz sabiedriskā pienākuma saistību izpildi, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 53.–78. punktā nosprieda, ka Spānijas Karaliste neesot pierādījusi, ka Komisija būtu kļūdaini uzskatījusi, ka, skaidri nedefinējot attiecīgo pakalpojumu, proti, ZCT tīkla ieviešanu, uzturēšanu un ekspluatāciju II zonā kā sabiedrisku pakalpojumu, minētais nosacījums nav izpildīts.

24 Runājot par ceturto *Altmark* nosacījumu, kas attiecas uz viszemāko izmaksu garantēšanu sabiedrībai, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 79.–83. punktā nosprieda, ka minētā dalībvalsts nav arī pierādījusi, ka Komisija būtu kļūdaini secinājusi, ka šis nosacījums nav izpildīts, jo tā pati dalībvalsts būtībā esot vienīgi apgalvojusi, ka zemes platforma salīdzinājumā ar satelītu platformu izmaksu ziņā bijusi visizdevīgākā, jo infrastruktūra jau esot pastāvējusi analogajai zemes televīzijai.

25 Vispārējā tiesa, vērtējot pēc būtības, noraidīja arī Spānijas Karalistes argumentāciju par iespējamo LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta pārkāpumu, kā arī trīs citus šīs dalībvalsts izvirzītus pamatus, kā rezultātā tā noraidīja visu prasību kopumā.

Lietas dalībnieku prasījumi

26 Apelācijas sūdzībā Spānijas Karaliste lūdz Tiesu:

– atcelt pārsūdzēto spriedumu;

– atcelt strīdīgo lēmumu, un

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanas izdevumus.

27 Komisija lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

28 Apelācijas sūdzības pamatojumam Spānijas Karaliste izvirza divus pamatus.

Par pirmo pamatu

29 Pirmais pamats tiek atvedināts no kļūdas tiesību piemērošanā attiecībā uz dalībvalsts definēta un ieviesta pakalpojuma ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (PVTN) pārbaudi tiesā. Šis pamats ir iedalīts divās daļās.

Par pirmo daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

30 Pirmā pamata pirmajā daļā Spānijas Karaliste kritizē pārsūdzētā sprieduma 53.–78. punktu par Vispārējās tiesas veikto pārbaudi attiecībā uz Komisijas vērtējumu, kura iznākumā minētā iestāde ir secinājusi, ka pirmais *Altmark* nosacījums nav izpildīts.

31 Šī dalībvalsts apgalvo, ka Vispārējā tiesa, nospriezdama, pirmkārt, ka, izņemot juridisko ietvaru, neesot jāņem vērā visi Spānijas iestāžu akti, ar kuriem attiecīgajiem operatoriem ir uzticēta sabiedriskā pakalpojuma saistību izpilde, otrkārt, ka Spānijas Karaliste tai neesot iesniegusi nevienu līgumu, kurā šiem operatoriem būtu noteiktas sabiedriskā pakalpojuma saistības, un, treškārt, ka neviena cita Basku zemes autonomā kopiena neesot iesniegusi argumentāciju, kas varētu pierādīt, ka zemes tīkla ekspluatācija bija sabiedrisks pakalpojums, savu argumentāciju ir balstījusi uz kļūdainiem pieņēmumiem. No tā izrietot, ka Vispārējā tiesa nav veikusi pietiekami pamatotu vērtējumu, lai noteiktu, vai Spānijas iestādes, īstenojot savu rīcības brīvību saistībā ar attiecīgā PVTN definēšanu, nav pieļāvušas acīmredzamu kļūdu.

32 Pirmkārt, Vispārējās tiesas veiktā atbilstošo tiesību normu analīze esot acīmredzami kļūdaina. 2003. gada 3. novembra *Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones* (Vispārējais likums 32/2003 par telekomunikācijām) (*BOE* Nr. 264, 2003. gada 4. novembris, 38890. lpp.) radio un televīzijas tīklu ekspluatācija esot skaidri definēta kā PVTN, un, ņemot vērā judikatūru, neesot iespējams neņemt vērā šā likuma nozīmi tādēļ, ka tas ir piemērojams visiem, nevis dažiem šīs nozares operatoriem.

33 Otrkārt, valsts tiesību aktos un Spānijas iestāžu noslēgtajos līgumos ir ne vien definēts PVTN un tā izpilde uzticēta atsevišķiem operatoriem, bet ir izdarīta arī nepārprotama atsauce uz zemes tehnoloģiju. Šos aktus esot ņēmusi vērā gan Komisija, it īpaši apstrīdētā lēmuma 23.–36. apsvērumā, gan Vispārējā tiesa, lai konstatētu valsts atbalsta esamību.

34 Šajā ziņā Spānijas Karaliste apgalvo, ka pierādījumi, kuri var tikt iesniegti tiesvedības ietvaros, šajā gadījumā – līgumi, ar kuriem ir noteiktas sabiedriskā pakalpojuma saistības, neesot būtiski, lai veiktu Komisijas lēmuma likumības pārbaudi. Turklāt kā viens no procesuālajiem pienākumiem, kas ir jāievēro, esot arī Komisijas pienākums rūpīgi un objektīvi pārbaudīt visus būtiskos elementus un motivēt savu lēmumu.

35 Šajā gadījumā Komisijai esot bijuši jāņem vērā noteiktās autonomajās kopienās rīkotie publiskie iepirkumi, kuri, kā turklāt izriet no attiecīgā pasākuma raksturojuma, īpaši apstrīdētā lēmuma 32.–34. apsvērumā, ir šī pasākuma neatņemama sastāvdaļa.

36 Treškārt, Spānijas Karaliste apgalvo, ka Vispārējā tiesa neesot bijusi tiesīga apstiprināt, ka neviena cita autonomā kopiena, izņemot Basku zemi, neesot pierādījusi, ka zemes tīkla ekspluatācija ir uzskatāma par PVTN, jo Komisija ir pārbaudījusi 82 uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus paraugus, lai izvērtētu atbalsta saderību ar iekšējo tirgu, kā tas jau izriet no apstrīdētā lēmuma zemsvītras piezīmes 29. lappusē. Līdz ar to Vispārējā tiesa neesot pārliecinājusies, vai Komisija patiešām bija pārbaudījusi visus attiecīgā sabiedriskā pakalpojuma definēšanai atbilstošos elementus.

37 Komisija uzskata, ka šī daļa ir neiedarbīga un katrā ziņā nepieņemama un nepamatota.

– *Tiesas vērtējums*

38 Pirmā pamata pirmajā daļā Spānijas Karaliste būtībā apgalvo, ka Vispārējās tiesas vērtējumā attiecībā uz pirmo *Altmark* nosacījumu ir pieļautas vairākas kļūdas tiesību piemērošanā.

39 Pirmām kārtām, runājot par iespējamo kļūdu, ko Vispārējā tiesa pieļāvusi valsts tiesību vērtējumā, ir jānorāda, ka pārsūdzētā sprieduma 66. punktā Vispārējā tiesa ir precīzi atzinusi, ka Vispārējā likumā 32/2003 radio un televīzijas tīklu ekspluatācija ir kvalificēta par "sabiedrisku pakalpojumu".

40 Proti, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 67. punktā ir uzskatījusi, ka fakts, ka pakalpojums valsts tiesībās ir noteikts kā sabiedrisks pakalpojums, nenozīmē, ka jebkuram operatoram, kas to sniedz, ir uzticēta skaidri definētu sabiedrisko pakalpojumu saistību izpilde pirmā *Altmark* nosacījuma izpratnē. Turklāt tā konstatēja, ka no Likuma 32/2003 neizrietot, ka visiem telekomunikāciju pakalpojumiem Spānijā būtu PVTN raksturs 2003. gada 24. jūlija sprieduma *Altmark* (C-280/00, EU:C:2003:415) izpratnē un ka šajā likumā būtu skaidri noteikts, ka visi sabiedriskie pakalpojumi šī likuma izpratnē ir jāsniedz brīvas konkurences apstākļos.

41 Pārsūdzētā sprieduma 68. punktā Vispārējā tiesa vēl ir norādījusi, ka Vispārējā likuma 32/2003 normām esot raksturīga to tehnoloģiskā neitralitāte un ka telekomunikācijas ir signālu pārraide pa jebkuru apraides tīklu, nevis tikai pa zemes tīklu. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka, ņemot vērā Spānijas likumā sniegtos precizējumus, nav iespējams secināt, ka šajā likumā zemes tīkla ekspluatācija bija definēta kā sabiedrisks pakalpojums 2003. gada 24. jūlija sprieduma *Altmark* (C-280/00, EU:C:2003:415) izpratnē.

42 Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru Tiesai ir ekskluzīva kompetence apelācijas tiesvedībā pārbaudīt, vai ir notikusi valsts tiesību sagrozīšana, kurai ir acīmredzami jāizriet no lietas materiāliem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, Komisija/*Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, EU:C:2016:971, 20. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Proti, šajā gadījumā Spānijas Karaliste nav apgalvojusi un *a fortiori* nav arī pierādījusi šādu valsts tiesību sagrozīšanu. Patiesībā nav nedz apgalvots, nedz pierādīts, ka Vispārējā tiesa būtu izvirzījusi apsvērumus, kas acīmredzami būtu pretrunā aplūkojamo Spānijas tiesību normu saturam, vai ka tā kādai no šīm tiesību normām būtu noteikusi tvērumu, kāda tām, ņemot vērā pārējos lietas materiālus, acīmredzami nav.

44 Visbeidzot, pieņemot, ka Spānijas Karaliste vēl apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir juridiski kļūdaini kvalificējusi Vispārējo likumu 32/2003, – līdzīgi ģenerāladvokāta secinājumu 155. un 156. punktā paustajam viedoklim – ir jānorāda, ka, ņemot vērā šī likuma elementu, uz kuriem norādīts šā sprieduma 40. un 41. punktā, neskaidro raksturu, Vispārējās tiesas secinājumā, ka minētais likums neļaujot uzskatīt, ka operatoriem, kas izmanto zemes tīklu, tikušas uzticētas skaidri definētas sabiedriskā pakalpojuma saistības saskaņā ar 2003. gada 24. jūlija sprieduma *Altmark* (C-280/00, EU:C:2003:415) pirmo nosacījumu, nav pieļauta nekāda kļūda tiesību piemērošanā (šodienas spriedums, *Comunidad Autónoma del País Vasco* u.c./Komisija, no C-66/16 P līdz C-69/16 P, 102. punkts).

45 Otrām kārtām, šā sprieduma 33.–35. punktā izvirzītais Spānijas Karalistes arguments ir balstīts uz kļūdainu pārsūdzētā sprieduma interpretāciju.

46 Proti, pirmkārt, – pretēji Spānijas Karalistes apgalvojumam – Vispārējā tiesa nav nospriedusi, ka nebija jāņem vērā visi akti, ar kuriem Spānijas iestādes attiecīgajiem operatoriem ir uzticējušas sabiedriskā pakalpojuma izpildi.

47 Gluži pretēji, no pārsūdzētā sprieduma 69.–73. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa ir izvērtējusi Spānijas Karalistes argumentu, ka minētajiem operatoriem šādu saistību izpilde tika uzticēta it īpaši ar publiskiem līgumiem, kas noslēgti starp šiem operatoriem un Spānijas iestādēm, kā arī ar starpiestāžu nolīgumiem, kas noslēgti starp Basku valdību, Basku kopienu apvienību un trim Basku reģionālajām valdībām.

48 Šajā kontekstā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 71. punktā ir norādījusi, ka pilnvaras, kas dod tiesības sniegt sabiedrisku pakalpojumu, var aptvert vienošanās aktus, ja vien tos izdod publiska vara un ja tie ir saistoši, kad *a fortiori* ar šādiem aktiem tiek konkretizētas ar tiesisko regulējumu noteiktās saistības.

49 Tomēr Vispārējā tiesa minētajā 71. punktā ir noraidījusi Spānijas Karalistes argumentāciju ar pamatojumu, ka šajā lietā šī dalībvalsts nav iesniegusi nevienu līgumu, ar ko varētu tikt pamatoti tās apgalvojumi, un ka attiecīgā pakalpojuma kā PVTN statuss bez jelkādiem attiecīgo iestāžu precizējumiem nav izsecināms tikai no apstākļa, ka par to ir noslēgts publisks līgums.

50 Turklāt, kā jau izriet no pārsūdzētā sprieduma 72. punkta, Vispārējā tiesa noraidīja Spānijas Karalistes argumentus attiecībā uz Komisijas konstatējumiem saistībā ar zemes tīkla ekspluatācijas kā sabiedriska pakalpojuma definīcijas trūkumu starpiestāžu nolīgumos, jo Spānijas Karaliste šos konstatējumus nebija apstrīdējusi Vispārējā tiesā.

51 Otrām kārtām, Spānijas Karalistes arguments, ka Vispārējā tiesa tai esot kļūdaini pārmetusi, ka tā tiesvedībā neesot iesniegusi nevienu līgumu, kurā būtu definētas sabiedriskā pakalpojuma saistības, ir jānoraida kā nepamatots, jo tas izriet no kļūdainas minētā sprieduma interpretācijas.

52 Proti, – pretēji Spānijas Karalistes apgalvojumam – Vispārējā tiesa tai nav pārmetusi, ka tā nav iesniegusi vajadzīgos publiskos līgumus, lai varētu novērtēt strīdīgo pakalpojumu. Kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 77. punkta, Vispārējā tiesa ir pareizi nospriedusi, ka šī dalībvalsts nevarēja Komisijai pārmest, ka tā savu analīzi ir balstījusi uz faktiskiem apstākļiem, kas tās rīcībā bija apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datumā. Saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru, ko Vispārējā tiesa šajā jautājumā ir pareizi atgādinājusi, lēmuma valsts atbalsta jomā tiesiskums ir jāizvērtē, ņemot vērā informāciju, kas varēja būt Komisijas rīcībā šī lēmuma pieņemšanas datumā (skat. it īpaši rīkojumu, 2014. gada 4. septembris, *Albergo Quattro Fontane* u.c./Komisija, no C-227/13 P līdz C-239/13 P, nav publicēts, EU:C:2014:2177, 77. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

53 Trešām kārtām, kā jau ģenerāladvokāts ir norādījis secinājumu 159. punktā, arguments, kas tiek atvedināts no fakta, ka Vispārējā tiesa neesot izvērtējusi visus atbilstošos elementus saistībā ar attiecīgā sabiedriskā pakalpojuma definēšanu, tā kā Komisija, lai novērtētu atbalsta saderību ar iekšējo tirgu, ir izvērtējusi 82 uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus paraugus, nevar būt sekmīgs. Šis apstāklis nenozīmē, ka kāda autonomā kopiena, izņemot Basku zemi, būtu pierādījusi, ka zemes tīkla ekspluatācijas pakalpojumam ir PVTN statuss 2003. gada 24. jūlija sprieduma *Altmark* (C-280/00, EU:C:2003:415) izpratnē.

54 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, pirmā pamata pirmā daļa ir jānoraida.

Par otro daļu

– Lietas dalībnieku argumenti

55 Pirmā pamata otrajā daļā Spānijas Karaliste konkrēti kritizē pārsūdzētā sprieduma 81.–82. punktu, ciktāl Vispārējā tiesa šajos punktos, vērtējot ceturto *Altmark* nosacījumu, ir nospriedusi, ka salīdzinājums ar satelītu tehnoloģiju neesot pietiekams Basku zemes gadījumā, lai pierādītu, ka attiecīgais uzņēmums bija visefektīvākais uzņēmums.

56 Komisija apgalvo, ka Spānijas Karalistes argumentiem trūkst skaidrības un ka tie ir nepieņemami vai katrā ziņā nepamatoti.

– Tiesas vērtējums

57 Tā kā šī pirmā pamata daļa attiecas uz iespējamu Vispārējās tiesas pieļautu kļūdu attiecībā uz ceturtā *Altmark* nosacījuma pārbaudi, ir jānorāda, ka, ņemot vērā *Altmark* nosacījumu kumulatīvo raksturu, fakts, ka kļūdains varētu būt Vispārējās tiesas vērtējums, saskaņā ar kuru viens no šiem nosacījumiem nav izpildīts, nevar izraisīt pārsūdzētā sprieduma atcelšanu, ja vien turklāt šajā spriedumā nav pieļauta kļūda tiesību piemērošanā attiecībā uz kāda cita nosacījuma vērtējumu (šodienas spriedums, *Comunidad Autónoma del País Vasco* u.c./Komisija, no C-66/16 P līdz C-69/16 P, 49. punkts).

58 Proti, no pirmā pamata pirmās daļas pārbaudes izriet, ka Vispārējā tiesa, noraidīdama Spānijas Karalistes argumentus, ar kuriem tiek apstrīdēti konstatējumi, kas izdarīti apstrīdētā lēmuma 119.–126. apsvērumā, un saskaņā ar kuriem pirmais *Altmark* nosacījums nav izpildīts, nav pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā.

59 Šādos apstākļos pirmā pamata otrā daļa ir jāuzskata par neiedarbīgu.

60 Līdz ar to pirmais pamats ir jānoraida kopumā.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

61 Spānijas Karaliste pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pārsūdzētā sprieduma 101.–110. punktā, analizējot atbalsta saderību ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Šī dalībvalsts apgalvo, ka Vispārējās tiesas argumentācijā ir vairākas kļūdas, kas apliecina, ka tā nav veikusi pārbaudi tiesā atbilstoši judikatūrai, kas izriet no 2005. gada 15. februāra sprieduma Komisija/*Tetra Laval* (C-12/03 P, EU:C:2005:87, 39. punkts).

62 Pirmām kārtām, Spānijas Karaliste uzskata, ka Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 104. punktā nospriežot, ka Komisijai nebija pienākums norādīt detaļas par publisko iepirkumu paraugiem, ko tā ņēmusi vērā secinājumā, ka nav ievērots tehnoloģiskās neitralitātes princips, nav pienācīgi pārbaudījusi to elementu precizitāti, uz kuriem ir balstīts apstrīdētais lēmums. Šajā ziņā šajā punktā Vispārējās tiesas minētā judikatūra neesot atbilstoša, jo lietās, no kurām izriet šī judikatūra, individuālie publiskie iepirkumi neveidoja daļu no atbalsta pasākuma apraksta. Proti, šajā gadījumā, kā jau izriet no apstrīdētā lēmuma 23.–36. apsvēruma, publiskie iepirkumi esot bijuši attiecīgā pasākuma neatņemama sastāvdaļa.

63 Otrām kārtam, šī dalībvalsts uzskata, ka Vispārējā tiesa nav pārbaudījusi, vai publisko iepirkumu paraugi, uz kuriem Komisija pamatojusies, ir uzticami un saskaņoti un vai Komisija ir izmantojusi atbilstošus datus. Tādējādi Vispārējā tiesa, pārsūdzētā sprieduma 108. punktā nospriežot, ka Spānijas iestādes nav iesniegušas vajadzīgos elementus, lai izdarītu secinājumu par atbalsta saderību, esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Pirmkārt, Komisija esot pati nolēmusi analizēt Spānijas iestāžu iesniegtu paraugu un tā Vispārējā tiesā esot apstiprinājusi, ka tai neesot zināms publisko iepirkumu skaits, ko tā izvērtējusi. Otrkārt, tiesvedības gaitā Spānijas iestāžu iesniegtā parauga uzticamības jautājumam katrā ziņā neesot nekādas nozīmes, jo apstrīdētā lēmuma tiesiskuma pārbaude esot veicama, ievērojot elementus, kas ir pieejami minētā lēmuma pieņemšanas datumā.

64 Trešām kārtām, apstiprinādama Komisijas secinājumu, ka attiecīgais pasākums nebija tehnoloģiski neitrāls, Vispārējā tiesa ar savu motivāciju esot aizpildījusi apstrīdētajā lēmumā pieļautos robus.

65 Spānijas Karaliste savā replikas rakstā precizē, ka šis otrais pamats attiecas uz Komisijas nolaidību, ciktāl tā nav izvērtējusi visus Spānijas iestāžu iesniegtos publiskos iepirkumus. Šis jautājums attiecoties uz Komisijas novērtējuma brīvību un tāpēc varot būt apelācijas priekšmets.

66 Komisija vispirms uzsver, ka šis pamats neattiecas uz pārsūdzētā sprieduma 96. punktu un ka tāpēc tas nav saprotams tādējādi, ka ar to tiek apšaubīta analīze par atbalsta saderību, ievērojot LESD 106. panta 2. punktu. Turklāt Komisijas ieskatā Spānijas Karaliste ar šo pamatu aicinot Tiesu pēc savas iniciatīvas pārbaudīt Vispārējās tiesas spriedumu un tādējādi tiecoties apelācijas stadijā uzdot jautājumus, kas nav uzdoti Vispārējā tiesā, un tā rezultātā šis pamats neesot pieņemams.

67 Visbeidzot tā apgalvo, ka Spānijas Karalistes formulētā kritika par Vispārējās tiesas veikto analīzi, pamatojoties uz publisko iepirkumu paraugiem, nav pamatota.

68 Komisija savā atbildes rakstā uz repliku uzsver, ka – pretēji Tiesas Reglamenta 127. panta 1. punktā atļautajam – no Spānijas Karalistes replikas raksta izriet, ka tā savu otro apelācijas pamatu attiecina uz pirmajā pamatā minētajiem elementiem. Šī dalībvalsts tādējādi vispārīgi apgalvojot nepietiekami pārbaudi tiesā arī attiecībā uz pirmo pamatu, lai gan saskaņā ar šī pirmā apelācijas sūdzības pamata formulējumu tas attiecoties vienīgi uz Vispārējās tiesas pieļautu kļūdu tiesību piemērošanā saistībā ar PVTN esamību.

Tiesas vērtējums

69 Otrajā pamatā Spānijas Karaliste pārmet Vispārējai tiesai, ka tā, pārbaudot Komisijas analīzi saistībā ar attiecīgā pasākuma saderību ar iekšējo tirgu LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunkta izpratnē, ir pieļāvusi vairākas kļūdas tiesību piemērošanā.

70 Būtu jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru, uz kuru Vispārējā tiesa ir pamatoti atsaukusies pārsūdzētā sprieduma 99. punktā, tādas pārbaudes ietvaros, ko Savienības tiesas īsteno attiecībā uz Komisijas veiktajiem sarežģītajiem ekonomiskajiem vērtējumiem valsts atbalsta jomā, Savienības tiesai nav jāaizstāj Komisijas veiktais ekonomiskais vērtējums ar savējo. Tomēr Savienības tiesai it īpaši ir ne tikai jāpārbauda izvirzīto pierādījumu faktiskā pareizība, to ticamība un konsekvence, bet arī tas, vai šie pierādījumi ir uzskatāmi par visu atbilstošo informāciju, kas var tikt ņemta vērā, lai novērtētu sarežģītu situāciju, un vai tie var pamatot izdarītos secinājumus (skat. it īpaši spriedumu, 2013. gada 24. oktobris, *Land Burgenland* u.c./Komisija, C-214/12 P, C-215/12 P un C-223/12 P, EU:C:2013:682, 78. un 79. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

71 Vispirms ir jānoraida Spānijas Karalistes arguments, ka Vispārējā tiesa esot atturējusies pārbaudīt to pierādījumu faktisko pareizību, uz kuriem Komisija pamatojusies, lai apstrīdētajā lēmumā secinātu, ka attiecīgais pasākums nevarēja tikt uzskatīts par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta c) apakšpunktu, jo šajā pasākumā neesot bijis ievērots tehnoloģiskās neitralitātes princips.

72 No prasības pieteikuma par tiesību akta atcelšanu neizriet, ka Spānijas Karaliste būtu Vispārējā tiesā apgalvojusi, ka Komisija ir pamatojusies uz elementiem, kas ir faktiski nepareizi.

73 Turklāt Spānijas Karalistes argumentā būtībā tiek apstrīdēts pārsūdzētā sprieduma 104. punktā paustais apgalvojums, ka Komisijai nebija pienākuma par tehnoloģiskās neitralitātes principa neievērošanu sniegt vairāk informācijas, nekā jau norādīts apstrīdētā lēmuma 148.–171. apsvērumā, jo judikatūra, uz kuru Vispārējā tiesa šajā jautājumā pamatojusies, šai lietai neesot bijusi piemērojama.

74 Pārsūdzētā sprieduma 104. punktā Vispārējā tiesa ir pamatoti atsaukusies uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru atbalsta shēmas gadījumā Komisija var aprobežoties ar attiecīgās shēmas īpašību izpēti, lai sava lēmuma pamatojumā novērtētu, vai šai shēmai piemīt nepieciešamais raksturs kāda no LESD 107. panta 3. punktā paredzētajiem mērķiem sasniegšanai. Tādējādi Komisijai lēmumā par šādu shēmu nav pienākuma analizēt atbalstu, kas saskaņā ar šādu shēmu ir piešķirts katrā individuālā gadījumā. Vajadzība pārbaudīt katra attiecīgā uzņēmuma individuālo situāciju rodas tikai atbalsta atgūšanas stadijā (spriedums, 2013. gada 13. jūnijs, *HGA* u.c./Komisija, no C-630/11 P līdz C-633/11 P, EU:C:2013:387, 114. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

75 Proti, pietiek vien uzsvērt, ka Spānijas Karaliste neapstrīd, ka attiecīgais pasākums bija atbalsta shēma iepriekšējā punktā minētās judikatūras izpratnē, kā rezultātā tā ir piemērojama. Šajā ziņā nav nozīmes Spānijas Karalistes norādītajam apstāklim, kas ir atvedināts no fakta, ka šajā gadījumā attiecīgie individuālie publiskie iepirkumi veidoja daļu no atbalsta pasākuma.

76 Turpinot, nav atbalstāms arī Spānijas Karalistes arguments, ka Vispārējā tiesa nav pārbaudījusi to publisko iepirkumu paraugu uzticamību un saskaņotību, uz kuriem Komisijas pamatojusies.

77 Proti, no pārsūdzētā sprieduma 106. punkta izriet, ka Vispārējā tiesa šādu pārbaudi ir veikusi, lai atbildētu uz Spānijas Karalistes argumentu, kas ir atvedināts no fakta, ka Komisijas izmantotie publisko iepirkumu paraugi nav bijuši reprezentatīvi. Vispārējā tiesa nosprieda, ka, lai arī no Komisijas analizētajiem 82 publiskajiem iepirkumiem 65 ir bijuši tādi iepirkumi, uz kuriem apstrīdētais lēmums neattiecās, analizētie 17 publiskie iepirkumi par tīkla paplašināšanu, ņemot it īpaši vērā faktu, ka administratīvais process attiecās uz 16 Spānijas autonomajām kopienām, katrā ziņā ir uzskatāmi par pietiekami svarīgu paraugu šajā gadījumā.

78 Spānijas Karaliste savā apelācijas sūdzībā nav formulējusi nevienu argumentu ar apgalvojumu, ka šāds vērtējums būtu acīmredzami kļūdains, ne *a fortiori* iesniegusi elementus, kuru rezultātā šāds secinājums varētu tikt izdarīts.

79 Visbeidzot, tā kā šī dalībvalsts vienīgi apgalvo, ka Vispārējā tiesa ar savu motivāciju ir aizpildījusi robus, kas atrodami apstrīdētajā lēmumā, neprecizējot iemeslus, kas to rosinājuši formulēt šādu argumentu, un nenorādot tos pārsūdzētā sprieduma punktus, pret kuriem šī dalībvalsts vēršas, šis arguments ir jāuzskata par nepieņemamu.

80 Līdz ar to apelācijas sūdzības otrais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

81 No tā izriet, ka apelācijas sūdzība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

82 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Atbilstoši šī paša reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

83 Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Spānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā spriedums tai ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nosprież:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) Spānijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]